

เลขที่ 2/892
วันที่ 2 ต.ค. 2555
เวลา 13.15 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 12364
วันที่ 2 ต.ค. 55 เวลา 9.55 น.

ที่ พน. ๐๒๐๑/๔๗๘๐.๒

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารบี

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

กษ. กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง การจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเก็บกักน้ำของเขื่อนภูมิพล ปี ๒๕๕๕
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ด่วนที่สุด ที่ กฟผ. ๔๕๔๐๐๐/๕๘๖๖๔
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงพลังงาน ได้รับแจ้งจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เกี่ยวกับการ
จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเก็บกักน้ำของเขื่อนภูมิพลในปี ๒๕๕๕ ตามมติ
คณะกรรมการ กฟผ. ซึ่งเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้
จะต้องรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบก่อนดำเนินการต่อไป ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้การจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ในการก่อสร้างเขื่อนภูมิพลเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการชลประทานและการไฟฟ้าพลังน้ำตาม
พระราชบัญญัติการไฟฟ้าอันฮี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะ
เวนคืน พ.ศ. ๒๕๐๒ โดยกำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนเพื่อเก็บกักน้ำไว้ที่ระดับเก็บกักน้ำสูงสุด (+ ๒๖๐.๐๐ ม.รทก.)
ต่อมาได้มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) เพื่อเป็นหลักฐานเขตที่ดินอ่างเก็บน้ำ แต่ปรากฏว่า
แนวเขต นสล. บางส่วน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอฮอด และอำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ มิได้อยู่ที่ระดับ
+ ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. โดยมีที่ดินที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์ทั้งที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิที่ดิน
เป็นจำนวนมาก ที่อยู่นอกเขต นสล. แต่อยู่ต่ำกว่าระดับ + ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่
เพาะปลูกของราษฎรที่ทำกินอยู่บริเวณดังกล่าวเสียหายอยู่บ่อยครั้ง

ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้เกิดฝนตกหนักทำให้เกิดอุทกภัยทั้ง
ประเทศมีน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างทั้งในพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลาง ทางเขื่อนภูมิพลซึ่งบริหารจัดการน้ำ
โดยคณะกรรมการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์น้ำ ไม่สามารถระบายน้ำได้เต็มที่ในช่วงดังกล่าว
ทำให้น้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพลมีระดับเก็บกักอยู่ที่ระดับ + ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. ซึ่งเป็นระดับเก็บกักสูงสุด
ส่งผลให้น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรที่มีที่ดินอยู่บริเวณอ่างเก็บน้ำ ซึ่งอยู่นอกเขต นสล. แต่อยู่ต่ำกว่า
ระดับ + ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. โดยเหตุการณ์น้ำท่วมเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔
เป็นระยะเวลา ๓ เดือน ทำให้เกิดผลเสียหายต่อพืชผลที่ปลูก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชสวน ได้แก่ ลำไยและมะม่วง

จากการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น มีราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอฮอด และอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีที่ดินทำกินอยู่นอกเขต นสล. อ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพลและอยู่ต่ำกว่าระดับ + ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. ราษฎรเหล่านี้เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์อยู่ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นผู้ได้รับผลกระทบพืชผลเสียหายอันเนื่องจากการเก็บกักน้ำสูงสุดของเขื่อนภูมิพลในปี ๒๕๕๔ จำนวน ๕๓๒ ราย แปลงที่ดิน ๕๔๘ แปลง มีทั้งที่ดินที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิ ตามประมวลกฎหมายที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพลและสหกรณ์นิคมแม่แจ่ม โดยมีต้นไม้และพืชผลที่ถูกน้ำท่วมเสียหายเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๘๖๘ ไร่

กลุ่มราษฎรผู้เป็นเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบได้เสนอข้อเรียกร้อง โดยมีวัตถุประสงค์ให้ กฟผ. จ่ายเงินช่วยเหลือค่าต้นไม้และพืชผลที่เสียหาย ในหลักเกณฑ์และอัตราตามบัญชีค่าทดแทนต้นไม้ของ กฟผ. ที่ใช้ในปี ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นการจ่ายในอัตราต่อดัน ตามชนิด และขนาดของต้นไม้ที่เสียหายจริง

๒. การดำเนินการของ กฟผ.

โดยที่เลขาธิการ กรม. ได้แจ้งเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานความว่า ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปผลการปฏิบัติราชการของ กรม. ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา และน่าน) เสนอ กรม. พิจารณา จำนวน ๙ ข้อ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ และ กรม. มีมติเห็นชอบในหลักการทั้ง ๙ ข้อ ตามที่เสนอ ทั้งนี้ให้จังหวัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการที่เกี่ยวข้องรับไปเตรียมความพร้อมของโครงการ และดำเนินการให้ถูกต้อง เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป และปลัดกระทรวงพลังงานขอให้ กฟผ. ดำเนินการตามมติ กรม. ดังกล่าวในข้อ ๘ “เห็นชอบให้กระทรวงพลังงาน โดย กฟผ. รับไปพิจารณาเรื่องการจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเก็บกักน้ำของเขื่อนภูมิพลในปี ๒๕๕๔” แล้วรายงานผลให้กระทรวงพลังงานทราบ และเนื่องจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่และกระทรวงมหาดไทยมีแนวทางให้ กฟผ. หาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเอง ดังนั้น กฟผ. จึงได้พิจารณาหาแนวทางการดำเนินการให้ได้ข้อยุติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อทุกฝ่าย โดยเห็นว่าหาก กฟผ. ต้องจ่ายเงินช่วยเหลือในหลักเกณฑ์และอัตราตามบัญชีค่าทดแทนต้นไม้ของ กฟผ. ที่ใช้ในปี ๒๕๔๙ ก็ควรจ่ายเพียงครั้งเดียวโดยผู้ได้รับผลกระทบจะไม่มีสิทธิเรียกร้องจาก กฟผ. อีก จึงควรหาวิธียุติปัญหาที่ถาวรด้วยการจัดซื้อที่ดินบริเวณที่ได้รับผลกระทบซึ่งอยู่ต่ำกว่าระดับ + ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. ซึ่งอยู่นอกเขต นสล. ที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์อยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ในราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ของกรมธนารักษ์ ควบคู่ไปกับการจ่ายเงินช่วยเหลือค่าต้นไม้และพืชผลที่เสียหายในหลักเกณฑ์และอัตราตามบัญชีค่าทดแทนต้นไม้ของ กฟผ. ที่ใช้ในปี ๒๕๔๙ ทั้งนี้ กฟผ. ได้เจรจาท่องกับตัวแทนเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบตามแนวทางดังกล่าวแล้ว มีผลโดยสรุป กล่าวคือ

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบยินดีลดข้อเรียกร้องเกี่ยวกับเงินช่วยเหลือพืชผลเสียหาย โดยขอให้จ่ายในหลักเกณฑ์และอัตราตามบัญชีค่าทดแทนต้นไม้ของ กฟผ. ที่ใช้ในปี ๒๕๔๙ โดยลดราคาลงร้อยละ ๒๕ และยินดีขายที่ดินให้แก่ กฟผ. ในราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบที่ครอบครองที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิยินดีสละสิทธิการครอบครอง เพื่อเพิกถอนสิทธิครอบครองที่ดินคืนให้แก่รัฐในวันที่รับเงินช่วยเหลือจาก กฟผ.

๓. ความเห็นของคณะกรรมการ กฟผ.

ฝ่ายบริหาร กฟผ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อยุติที่ได้จากการเจรจากับตัวแทนเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบฯ นั้น สามารถใช้เป็นวิธีแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องในครั้งนี้ รวมทั้งยังสามารถเป็นการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างยั่งยืน จึงได้นำเสนอคณะกรรมการ กฟผ. เพื่อให้ความเห็นชอบในการประชุม คณะกรรมการ กฟผ. ครั้งที่ ๙/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการ กฟผ. มีมติเห็นชอบในหลักการตามที่ฝ่ายบริหาร กฟผ. เสนอ กล่าวคือ ให้จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเก็บกักน้ำของเขื่อนภูมิพล ปี ๒๕๕๔ ทั้งในที่ดินที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิในเขตนิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพลและสหกรณ์นิคมแม่แจ่ม ที่อยู่นอกเขต นสล. และอยู่ต่ำกว่าระดับ + ๒๖๐.๐๐ ม.รทก. โดยจ่ายเงินช่วยเหลือค่าต้นไม้และพืชผลที่เสียหายในอัตราต่อต้น ตามชนิด และขนาดของต้นไม้ที่เสียหายจริง ซึ่งได้ดำเนินการสำรวจไว้แล้ว ในหลักเกณฑ์และอัตราตามบัญชีค่าทดแทนต้นไม้ของ กฟผ. ที่ใช้ในปี ๒๕๔๙ โดยลดลงร้อยละ ๒๕ ใช้บทำการของ กฟผ. วงเงินประมาณ ๔๓๐ ล้านบาท โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) การรับเงินช่วยเหลือจะต้องมีเงื่อนไขข้อตกลงที่ผูกพันตามกฎหมายว่าผู้รับเงินช่วยเหลือจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายจากการเก็บกักน้ำของเขื่อนภูมิพลอีกต่อไป และผู้มีเอกสารสิทธิในที่ดินจะยินยอมขายที่ดินให้แก่ กฟผ. ในราคาประเมินทุนทรัพย์ฯ

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบที่เป็นเจ้าของต้นไม้และพืชผลที่เสียหาย ซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินที่ครอบครองอยู่โดยไม่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเองเขื่อนภูมิพลและสหกรณ์นิคมแม่แจ่ม เนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ เมื่อรับเงินช่วยเหลือแล้ว ผู้ครอบครองที่ดินจะต้องสละสิทธิการครอบครองเพื่อเพิกถอนสิทธิครอบครองที่ดินคืนให้แก่รัฐสำหรับใช้เป็นเขตนํ้าท่วมถึง โดยผู้ครอบครองที่ดินจะต้องทำบันทึกส่งมอบการครอบครองที่ดินคืนให้แก่รัฐในวันที่รับเงินช่วยเหลือจาก กฟผ.

ทั้งนี้ ให้รายงาน ครม. เพื่อทราบก่อนดำเนินการตามหลักการที่ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวข้างต้น

๔. ความเห็นของกระทรวงพลังงาน

กระทรวงพลังงานพิจารณาแล้ว กรณีการจ่ายเงินชดเชยเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบตามมติคณะกรรมการ กฟผ. ดังกล่าวข้างต้น เป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ จึงเห็นควรรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบก่อนดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารักษ์ ชลธาร์นนท์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

โทร. ๐ ๒๑๔๐ ๖๑๐๒,

โทรสาร ๐ ๒๑๔๐ ๖๑๑๙